

Nr 66.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1935 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksbanken förslag angående vissa ändringar i bankoreglementet.

I en till bankoutskottet avlåten, den 4 april 1935 dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksbanken framlagt förslag *dels* till ändring av vissa bestämmelser i reglementet för riksbankens styrelse och förvaltning, *dels ock* till ändring av för riksbanken gällande avlöningsstat och upphävande av avlöningsstaten för Tumba bruk.

Beträffande fullmäktiges förslag till ändring av avlöningsstaten kommer utskottet att framdeles avgiva utlåtande.

I nu förevarande skrivelse hava fullmäktige beträffande frågan om erforderliga ändringar i bankoreglementet erinrat, att fullmäktige i skrivelse till bankoutskottet den 5 april 1934 föreslagit vissa ändringar i avlöningsreglementet för befattninghavare vid riksdagens verk m. m. Därest detta förslag godkänts av riksdagen, skulle därav hava föranletts vissa ändringar i bankoreglementet. I sådant avseende hade fullmäktige framlagt förslag i skrivelse till utskottet den 15 mars 1934, innefattande förslag till nytt bankoreglemente. Detta förslag finnes intaget såsom Bilaga D till 1934 års bankoutskotts utlåtande nr 78.

Sedan utskottet till fullmäktige återremitterat ovannämnda förslag om ändringar i avlöningsreglementet m. m., beslöt utskottet, på sätt framgår av utskottets ovannämnda utlåtande nr 78, att för det dåvarande icke heller till prövning upptaga frågan om de ändringar i bankoreglementet, som bleve en följd av ändringarna i avlöningsreglementet.

I skrivelse till bankoutskottet den 18 mars 1935 hava fullmäktige ånyo framlagt ovanberörda förslag till vissa ändringar i avlöningsreglementet m. m. Liksom förlidet år föranleda förslagen ändringar i bankoreglementet, avseende §§ 29 mom. 1 och 3 samt 31 mom. 1 och 32 i nu gällande reglemente.

I fullmäktiges ovannämnda skrivelse till 1934 års bankoutskott med förslag till nytt bankoreglemente föreslogs viss ändring av nuvarande § 19 tredje stycket. Ej heller detta förslag ansåg utskottet sig för det dåvarande böra upptaga till prövning. Fullmäktige hava i sin nu förevarande skrivelse ånyo framlagt detta förslag.

I nysnämnda skrivelse till 1934 års bankoutskott anförde fullmäktige i samband med behandlingen av de paragrafer i bankoreglementet, som

beröra sedeltryckeriet och pappersbruket, att fullmäktige hade för avsikt att till bankoutskottet år 1935, under vilket år förflyttningen av sedeltryckeriet beräknades kunna äga rum, inkomma med förslag till de åtgärder, som i anledning därav vore erforderliga. Såsom framgår av utskottets denna dag avgivna utlåtande nr 65, hava fullmäktige utvidgat utredningen härom till en undersökning av sedeltryckeriets och pappersbrukets ställning i olika avseenden inom riksbankens organisation samt framlagt förslag i ämnet i skrivelse till utskottet den 7 april 1935. I denna skrivelse har framhållits, att förslaget föranledde ändringar av bankoreglementet och avlöningsstaten för Sveriges riksbank ävensom upphävande av den särskilda avlöningsstaten för Tumba bruk. De paragrafer i nuvarande reglemente, som här åsyftas, äro §§ 15, 17 andra stycket, 34, 35, 36 och 42.

I samband med övriga ändringar av bankoreglementet hava fullmäktige i sin nu förevarande skrivelse även ansett sig böra föreslå ändring av nuvarande § 24 i reglementet.

Såsom motivering för det nu framlagda förslaget till reglementsändringar hava fullmäktige — utöver vad fullmäktige anfört i sin ovanberörda skrivelse den 7 april 1935 — i förevarande skrivelse lämnat följande detaljuppgifter.

§ 15. Enligt gällande bankoreglemente äga fullmäktige att fastställa tjänstgöringsstadgar för huvud- och avdelningskontoren. Med åberopande bland annat härav hava fullmäktige i förenämnda skrivelse angående sedeltryckeriet och pappersbruket hemställt om enahanda bemyndigande beträffande dessa två institutioner. Detta förslag föranleder ändringen av förevarande paragraf.

§ 17 andra stycket. Även ändringen av denna paragraf är motiverad i skrivelsen angående sedeltryckeriet och pappersbruket.

§ 24. Ur paragrafen har uteslutits föreskriften, att fullmäktige vid där angivna förhållande böra av Kungl. Maj:t utbedja sig råd och upplysningar. Vid inom riksbanken pågående utredning angående vilka beredskapsåtgärder, som borde verkställas med hänsyn till möjligheten i framtiden av ett krigsutbrott, har den uppfattningen framförts, att i en dylik situation en framställning i ämnet från riksbanken kunde framkalla uppmärksamhet och väcka en oro, som borde undvikas. Fullmäktige hava ansett dessa synpunkter förtjäna beaktande och föreslå i anledning härav förevarande ändring.

Överskriften till Avd. III. C. lyder för närvarande »Tjänstemännen vid huvudkontoret och avdelningskontoren». Därest fullmäktiges i skrivelsen angående sedeltryckeriet och pappersbruket framlagda förslag, att i huvudsak likställa tjänstemännen vid dessa institutioner med bankens övriga tjänstemän, godkännes, synas bestämmelserna i förenämnda avdelning böra gälla även för tryckeriets och brukets tjänstemän. I anledning härav torde överskriften böra ändras till »Tjänstemännen».

§ 29 mom. 1 och 3. De föreslagna ändringarna föranledas av fullmäktiges skrivelse angående ändring av avlöningsreglementet m. m.

Förslaget till ändring av mom. 1 utgör, med en obetydlig redaktionell ändring, en återupprepning av fullmäktiges tidigare förslag.

Detta gäller i huvudsak även beträffande ändringen av *mom.* 3. Ur det tidigare förslaget har dock uteslutits vad där stadgades om kontrollanten vid sedeltryckeriet. I skrivelsen angående ändringar i avlöningsreglementet m. m. hava fullmäktige nämligen föreslagit, att denna tjänst bör föras på ordinarie stat.

Fullmäktige vilja erinra, att bankoutskottet år 1934 förklarade sig biträda fullmäktiges förslag till ändring av förevarande två moment, ehuru utskottet icke ville förorda, att reglementsändringen då genomfördes.

§ 31 första stycket och § 32. Förslagen utgöra en återupprepning av vad fullmäktige tidigare föreslagit.

§ 34. Ändringen sammanhänger med ovanberörda ändring av § 17 andra stycket.

§ 35. I paragrafen har hänvisning införts jämväl till de av fullmäktige i skrivelsen angående ändringar av avlöningsreglementet m. m. föreslagna tilläggsbestämmelserna till avlöningsreglementet ävensom till det av pensionskommittén för riksdagens verk utarbetade tjänstepensionsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk.

§ 36. Även denna ändring är föranledd av fullmäktiges förslag angående sedeltryckeriet och pappersbruket.

Överskriften till *Avd. III. D.* lyder för närvarande »Personalen vid sedeltryckeriet och pappersbruket». Sedan tjänstemännen vid sedeltryckeriet och pappersbruket inordnats bland bankens övriga tjänstemän, synes nämnda avdelning böra begränsas till att endast avse arbetarna vid tryckeriet och bruket, och hava i anslutning härtill såväl överskriften som § 42 omformulerats.

Slutligen hava fullmäktige erinrat, att fullmäktige i sitt förslag till 1934 års bankoutskott angående nytt bankoreglemente under § 33 upptagit bestämmelse av huvudsakligen det innehåll, att fullmäktige, när de därtill funne anledning, skulle äga att entlediga ordinarie tjänstemän vid huvudkontoret, vilken tillsatts genom förordnande. Härmed åsyftades de av fullmäktige föreslagna föreståndarna för direktionsavdelningarna vid huvudkontoret, vilka tjänstemän enligt fullmäktiges förslag skulle tillsättas genom förordnande tills vidare. Sedan fullmäktige i den innevarande år avgivna skrivelsen angående ändringar i avlöningsreglementet m. m. hemställt, att ifrågavarande föreståndare skola tillsättas genom förordnande på viss tid hava fullmäktige nu förklarat anledning icke finnas att vidhålla förslaget under § 33 i 1934 års reglementsförslag.

Fullmäktiges hemställan. Under åberopande av det anförda hava fullmäktige hemställt, att bankoutskottet ville föreslå riksdagen fastställa följande ändrade lydelse av nedannämnda paragrafer i bankoreglementet, nämligen:

§ 15.

Angående driften av sedeltryckeriet och pappersbruket äga fullmäktige meddela erforderliga bestämmelser.

§ 17.

Fullmäktige äga — — — i övrigt.

Fullmäktige äga vidare att inom eller utom sig utse en inspektör att i stället för direktionen utöva tillsynen över riksbankens sedeltryckeri och inför fullmäktige föredraga tryckeriet rörande ärenden samt att på samma sätt utse en inspektör med motsvarande uppdrag beträffande pappersbruket, fullmäktige obetaget att till dessa uppdrag utse en och samma person.

§ 19.

Fullmäktige åligger — — — och inventarier.

Härvid skall — — — utsedda tjänstemän.

För dylik förrättning, som verkställes av fullmäktig eller vice riksbankschefen eller av suppleant för fullmäktig, utgår ej särskilt arvode utan endast ersättning för därav föranledd resekostnad samt traktamente enligt vad härom är särskilt stadgat. Till annat ombud lämnas gottgörelse efter fullmäktiges bestämmande.

§ 24.

Fullmäktige skola alltid vara beredda på sådana åtgärder, varigenom bankens tillgångar i ädla metaller och värdepapper samt bankens räkenskaper må kunna, om så fordras, utan tidsutdräkt flyttas till annan såsom säker ansedd ort.

C. Tjänstemännen.

§ 29.

Mom. 1. Antalet ordinarie tjänster i varje lönegrad är fastställt i den vid avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk fogade tjänsteförteckning, och äga fullmäktige att mellan kontoren fördela dessa tjänster på sätt fullmäktige med hänsyn till göromålen omfattning finna lämpligt.

Mom. 2. Därest ökade — — —, som erfordras.

Mom. 3. När ordinarie tjänsteman utses till direktionsledamot, föreståndare för direktionsavdelning eller verkställande styrelseledamot vid avdelningskontor, skall hans tjänst i vanlig ordning återbesättas. Upphör sådant uppdrag eller förordnande, skall tjänstemannen återgå till befattning i den lönegrad, som han före uppdraget eller förordnandet tillhörde eller därunder kommit att tillhöra. Den tillfälliga ökning av antalet ordinarie tjänster, som härav kan föranledas, äga fullmäktige besluta utan hinder av vad i mom. 1 stadgas.

Mom. 4. Pröva fullmäktige — — — sådan tjänst.

§ 31.

Mom. 1. Innan ordinarie tjänst inom 1:a—30:e lönegraderna tillsättes, skall tjänsten kungöras ledig till ansökan medelst anslag inom bankens samtliga kontor samt dessutom, beträffande tjänst i 16:e—30:e lönegraderna, medelst tillkännagivande i Post- och inrikes tidningar. Ansökningstiden må ej understiga fjorton dagar. Kungörelse skall avse tjänst i allmänhet i viss lönegrad i riksbanken.

Mom. 2. Anmäler sig — — — ansökningstid utsätts.

§ 32.

För erhållande av ordinarie tjänst i riksbanken gälla följande kompetensbestämmelser:

a) beträffande tjänst i 16:e—30:e lönegraderna:

studentexamen eller avgångsexamen från statsunderstött eller under skolöverstyrelsens inseende ställt handelsgymnasium eller motsvarande bildningsanstalt; till ombudsman eller biträdande ombudsman kan dock endast den antagas, som fullgjort vad författningarna föreskriva i avseende å dem, som i domarevärv må begagnas;

b) beträffande tjänst — — — medförande normalskolekompetens.

Utän hinder — — — juridisk kompetens.

§ 34.

Göromålen vid riksbankens huvud- och avdelningskontor samt vid sedeltryckeriet och pappersbruket skola handläggas i överensstämmelse med av fullmäktige fastställda tjänstgöringsstadgar, instruktioner och arbetsordningar samt de föreskrifter härutöver, som meddelats av fullmäktige, direktionen eller beträffande sedeltryckeriet eller pappersbruket av inspektör, som ifråga om dessa institutioner utsetts av fullmäktige.

§ 35.

Tjänstemännens avlönings- och pensionsförhållanden äro angivna i avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk med därvid fogade tjänsteförteckning samt tillämpnings- och tilläggsbestämmelser ävensom i reglementet angående tjänstepension för befattningshavare vid riksdagens verk.

§ 36.

Fullmäktige äga uppdraga åt direktionen, av fullmäktige utsedd inspektör för sedeltryckeriet eller pappersbruket, styrelse vid avdelningskontor samt föreståndare för sedeltryckeriet och förvaltaren vid pappersbruket att besluta om tjänstledighet för dem underordnad personal ävensom att förordna om uppehållande av ledigbliven tjänst.

D. Arbetarna vid sedeltryckeriet och pappersbruket.

§ 42.

För arbetarna vid sedeltryckeriet och pappersbruket äga fullmäktige att fastställa lön och övriga förmåner.

Arbetarnas pensionsförhållanden äro angivna i reglemente angående tjänstepension för arbetarna vid riksbankens sedeltryckeri och riksbankens pappersbruk.

Såsom fullmäktige framhållit, framlade fullmäktige till 1934 års bankoutskott förslag till vissa ändringar i bankoreglementet, vilka delvis hade samband med ett då föreliggande förslag till ändringar i avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk m. m., i huvudsak föranledda av ifrågasatt omorganisation av riksbankens huvudkontor.

Sedan utskottet beslutit att till fullmäktige återremittera sistnämnda förslag, blevo de därmed sammanhängande reglementsändringsförslagen icke föremål för prövning av utskottet vid förlidet års riksdag. Fullmäktiges nu framlagda förslag är i stort sett av samma innebörd som det i följande ingivna, dock med vissa jämkningar, som väsentligen föranletts av det av fullmäktige i år framlagda förslaget till omorganisation av riksbankens pappersbruk och sedeltryckeri.

Utskottet vill erinra, att utskottet i sitt denna dag avgivna utlåtande nr 65 i huvudsak tillstyrkt bifall till fullmäktiges förslag angående omorganisation av riksbankens huvudkontor samt pappersbruk och sedeltryckeri m. m. Under återopande av vad utskottet i nämnda utlåtande hemställt och av vad fullmäktige i sin nu förevarande skrivelse anfört, får utskottet tillstyrka fullmäktiges förslag till ändrad lydelse av här avsedda paragrafer i bankoreglementet, dock med de ändringar, för vilka nedan redogöres.

Ur § 17 andra stycket har utskottet utslutit stadgandet, att det må vara fullmäktige obetaget att till uppdragen såsom inspektör för sedeltryckeriet och såsom inspektör för pappersbruket utse en och samma person.

I § 29 mom. 3 hava fullmäktige upptagit en föreskrift av innehåll, att när ordinarie tjänsteman i riksbanken utses till direktionsledamot, föreståndare för direktionsavdelning eller verkställande styrelseledamot vid avdelningskontor, hans tjänst skall i vanlig ordning återbesättas. Upphör sådant uppdrag eller förordnande, *skall* tjänstemannen enligt fullmäktiges förslag återgå till befattning i den lönegrad, som han före uppdraget eller förordnandet tillhörde eller därunder kommit att tillhöra. För ändamålet skulle fullmäktige äga besluta ökning av det i tjänsteförteckningen upptagna antalet ordinarie tjänster. I avseende härå vill utskottet framhålla, att utskottet i sitt denna dag avgivna utlåtande nr 67 med förslag till tjänstepensionsreglemente för riksdagens verk förordat, att pensionsförhållandena för här ifrågasvarande direktionsledamöter och förordnandetjänstemän i allt väsentligt ordnas i anslutning till vad som gäller för förordnandetjänstemän inom den civila statsförvaltningen. I enlighet härmed skulle nämnda befattningshavare i riksbanken vid förordnandets upphörande tillförsäkras rätt till pension vid avgång ur statens tjänst. Denna pensionsrätt skulle försvinna, därest i bankoreglementet stadgades skyldighet för tjänsteman att återgå till annan, kanske lägre befattning i riksbanken. Enligt utskottets mening kan lämpligheten av en sådan anordning ifrågasättas jämväl med hänsyn till bankens intressen. Vid nu angivna förhållande har det synts utskottet, som om syftet med den av fullmäktige föreslagna föreskriften skulle med beaktande tillika av önskvärdheten av ett bibehållande av tjänstemännens pensionsrätt kunna tillgodoses genom att berörda föreskrift gäves den innebörden, att tjänsteman vid förordnandes upphörande *äger* återgå till befattning, varom här är fråga.

Såsom nyss nämnts, skulle enligt det föreliggande förslaget ordinarie tjänsteman, som utsetts till direktionsledamot, föreståndare för direktionsavdelning eller verkställande styrelseledamot vid avdelningskontor, kunna under förordnandetiden söka och erhålla befordran till högre ordinarie tjänst i banken. Härjämte skulle fullmäktige tillerkännas befogenhet att, när direktionsledamot, föreståndare för direktionsavdelning eller verkställande styrelseledamot vid avdelningskontor återgår till befattning i den lönegrad, han före uppdraget eller förordnandet tillhörde eller därunder kommit att tillhöra, besluta den tillfälliga ökning av antalet ordinarie tjänster utöver det i tjänsteförteckningen angivna, som av tjänstemannens återgång kan föranledas. Utskottet förutsätter, att fullmäktige så handhava här avsedda, på dem ankommande utnämningsfrågor, att denna befogenhet icke annat än undantagsvis behöver utnyttjas. I fråga om befattningarna såsom verkställande styrelseledamöter vid riksbankens avdelningskontor, vilka befattningar i fortsättningen liksom hittills i regel torde komma att vara sluttjänster, vill det synas utskottet, som om befordran till högre ordinarie tjänst under förordnandetiden endast i mycket sällsynta fall skulle behöva ifrågakomma.

Den i § 35 gjorda hänvisningen till tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk har med hänsyn till att utskottet icke biträtt förslaget om införande av sådana bestämmelser uteslutits.

Den av fullmäktige ifrågasatta ändringen av § 24 i reglementet tillstyrkes av utskottet.

De föreslagna ändringarna i bankoreglementet torde böra träda i kraft från och med den 1 juli 1935.

Aberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må besluta, med tillämpning från och med den 1 juli 1935, att §§ 15, 17, 19, 24, 29, 31, 32, 34, 35, 36 och 42 bankoreglementet skola erhålla den ändrade lydelse, som framgår av härvid fogad Bilaga.

Stockholm den 23 maj 1935.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD AKERBERG.

Bilaga.**Ändringar i reglementet för riksbankens styrelse och förvaltning.**

§ 15.

Angående driften av sedeltryckeriet och pappersbruket äga fullmäktige meddela erforderliga bestämmelser.

§ 17.

Fullmäktige äga — — — i övrigt.

Fullmäktige äga vidare att inom eller utom sig utse en inspektör att i stället för direktionen utöva tillsynen över riksbankens sedeltryckeri och inför fullmäktige föredraga tryckeriet rörande ärenden samt att på samma sätt utse en inspektör med motsvarande uppdrag beträffande pappersbruket.

§ 19.

Fullmäktige åligger — — — och inventarier.

Härvid skall — — — utsedda tjänstemän.

För dylik förrättning, som verkställes av fullmäktig eller vice riksbankschefen eller av suppleant för fullmäktig, utgår ej särskilt arvode utan endast ersättning för därav föranledd resekostnad samt traktamente enligt vad härom är särskilt stadgat. Till annat ombud lämnas gottgörelse efter fullmäktiges bestämmande.

§ 24.

Fullmäktige skola alltid vara beredda på sådana åtgärder, varigenom bankens tillgångar i ädla metaller och värdepapper samt bankens räkenskaper må kunna, om så fordras, utan tidsutdräkt flyttas till annan såsom säker ansedd ort.

C. Tjänstemännen.

§ 29.

Mom. 1. Antalet ordinarie tjänster i varje lönegrad är fastställt i den vid avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk fogade tjänsteförteckningen, och äga fullmäktige att mellan kontoren fördela dessa tjänster på sätt fullmäktige med hänsyn till göromålens omfattning finna lämpligt.

Mom. 2. Därest ökade — — —, som erfordras.

Mom. 3. När ordinarie tjänsteman utses till direktionsledamot, förståndare för direktionsavdelning eller verkställande styrelseledamot vid avdelningskontor, skall hans tjänst i vanlig ordning återbesättas. Upp-

hör sådant uppdrag eller förordnande, äger tjänstemannen återgå till befattning i den lönegrad, som han före uppdraget eller förordnandet tillhörde eller därunder kommit att tillhöra. Den tillfälliga ökning av antalet ordinarie tjänster, som härav kan föranledas, äga fullmäktige besluta utan hinder av vad i mom. 1 stadgas.

Mom. 4. Pröva fullmäktige — — — sådan tjänst.

§ 31.

Mom. 1. Innan ordinarie tjänst inom 1:a—30:e lönegraderna tillsättes, skall tjänsten till ansökan kungöras ledig medelst anslag inom bankens samtliga kontor samt dessutom, beträffande tjänst inom 16:e—30:e lönegraderna, medelst tillkännagivande i Post- och inrikes tidningar. Ansökningstiden må ej understiga fjorton dagar. Kungörelse skall avse tjänst i allmänhet i viss lönegrad i riksbanken.

Mom. 2. Anmäler sig — — — ansökningstid utsätts.

§ 32.

För erhållande av ordinarie tjänst i riksbanken gälla följande kompetensbestämmelser:

a) beträffande tjänst i 16:e—30:e lönegraderna:

studentexamen eller avgångsexamen från statsunderstött eller under skolöverstyrelsens inseeende ställt handelsgymnasium eller motsvarande bildningsanstalt; till ombudsman eller biträdande ombudsman kan dock endast den antagas, som fullgjort vad författningarna föreskriva i avseeende å dem, som i domarevärv må begagnas;

b) beträffande tjänst — — — medförande normalskolekompetens.

Utän hinder — — — juridisk kompetens.

§ 34.

Göromålen vid riksbankens huvud- och avdelningskontor samt vid sedeltryckeriet och pappersbruket skola handläggas i överensstämmelse med av fullmäktige fastställda tjänstgöringsstadgar, instruktioner och arbetsordningar samt de föreskrifter härutöver, som meddelats av fullmäktige, direktionen eller beträffande sedeltryckeriet eller pappersbruket av inspektör, som i fråga om dessa institutioner utsetts av fullmäktige.

§ 35.

Tjänstemännens avlönings- och pensionsförhållanden äro angivna i avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk med därvid fogade tjänsteförteckning samt tillämpningsbestämmelser ävensom i reglementet angående tjänstepension för tjänstemän vid riksdagens verk.

§ 36.

Fullmäktige äga uppdraga åt direktionen, av fullmäktige utsedd inspektör för sedeltryckeriet eller pappersbruket, styrelse vid avdelningskontor samt föreståndare för sedeltryckeriet och förvaltaren vid pappersbruket att besluta om tjänstledighet för dem underordnad personal ävensom att förordna om uppehållande av ledigbliven tjänst.

D. *Arbetarna vid sedeltryckeriet och pappersbruket.*

§ 42.

För arbetarna vid sedeltryckeriet och pappersbruket äga fullmäktige att fastställa lön och övriga förmåner.

Arbetarnas pensionsförhållanden äro angivna i reglementet angående tjänstepension för arbetare vid riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk.